

PLAN
för
Modersmålsstöd

WÅGA & WILJA

Wallman & Wedner AB

Wåga & Wiljas plan för modersmålsstöd

I Skollagen 8 kap. Förskolan 10§ står

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

I Läroplanen för förskolan lpfö98/10 står

Det svenska samhällets internationalisering ställer höga krav på människors förmåga att leva med och förstå värden som ligger i en kulturell mångfald. Förskolan är en social och kulturell mötesplats som ska stärka denna förmåga och förbereda barnen för ett liv i ett allt mer internationaliserat samhälle. Medvetenhet om det egna kulturarvet och delaktighet i andras kulturer ska bidra till att barnen utvecklar sin förmåga att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Förskolan kan bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna och barn med utländsk bakgrund får stöd i att utveckla en flerkulturell tillhörighet. Sid 6

Förskolan ska sträva efter att varje barn som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål. Sid 11

Wåga & Wiljas ställningstagande

Wåga & Wiljas strävan är att erbjuda en förskoleverksamhet med god språklig och kulturell miljö för alla barn. Barn som talar fler språk än svenska har en särskild rättighet att möta både svenska och sitt modersmål i förskolan så att de utvecklas till individer med mångkulturell identitet.

Kommuner i Sverige har ingen skyldighet att ge förskolebarn modersmålsundervisning. Järfälla och Enköpings kommun samt Stockholms stad där Wåga & Wilja är verksamma har på olika sätt valt att stödja barn med annat modersmål än svenska.

- I Järfälla kommun kan vårdnadshavare vars barn är flerspråkigt söka modersmålsstöd av modersmåls lärare i förskolan. En förutsättning för att få det är dock att det är flera barn på samma förskola som talar samma språk och att den gruppen är tillräckligt stor. Därför uppmantrar vi på Wåga & Wilja familjer med fler språk än svenska att ansöka om modersmålsstöd hos kommunen.
- Enköpings kommun erbjuder inte modersmålsstöd av modersmåls lärare i förskolan.
- Stockholms stad ger ett bidrag på 5000:- per barn och år som ska gå till att stödja och stimulera barnets flerspråkighet i förskolan.

Wåga & Wilja uppmantrar alla familjer med fler språk än svenska att aktivt använda sitt språk när de kommunicerar med barnet på förskolan eftersom forskning visar på att man som förälder ska tala det språk med sitt barn som man har närmast sig själv.

För att stödja flerspråkiga barn ska pedagogerna:

- Ha en positiv attityd till flerspråkighet hos barn och vuxna, både föräldrar och pedagoger.
- Se flerspråkighet och mångfald som en tillgång, att olikheter berikar.

- Vid inskolningssamtalet får alla familjer frågan om vilket/vilka språk som talas i familjen och om de har särskilda kulturella seder/traditioner som de vill/kan dela med sig av till förskolan.
- Informera föräldrarna om fördelarna och betydelsen av att bevara och utveckla barnets modersmål samt fördelarna med flerspråkighet.
- Uppmuntra föräldrarna att aktivt använda sitt språk när de kommunicerar med barnet på förskolan.
- Uppmuntra familjer med samma modersmål att knyta kontakt med varandra.
- Vid behov använda tolk för att underlätta kommunikationen.
- Flerspråkiga pedagoger uppmuntras att använda och synliggöra sin flerspråkiga och kulturella kompetens. Att kommunicera sitt modersmål med barn som talar samma språk och dela med sig av sin kulturs seder och traditioner.
- Vid utvecklingssamtalen varje termin tillsammans med barnets föräldrar kartlägga, följa upp och planera för hur barnet kan få stöd i sin språkutveckling i alla sina språk.

Modersmålsstödjande insatser i den dagliga förskoleverksamheten:

- Pedagogerna ska lära sig enstaka ord eller fraser på barnets modersmål
- Flerspråkiga pedagoger talar sitt/sina språk med barn som talar samma språk
- Låta de språk och kulturer som finns representerade i barngruppen finnas synliga genom alfabet, böcker, bilder, kartor, föremål och material
- Spela musik, dansa och sjunga sånger från olika länder och på olika språk
- Samtala med barngruppen om olika länder, språk och kulturer
- Låta barnen lyssna på sagor, ramsor och dikter på olika språk
- Använda barnens familjer som resurser

Vad kan Wåga & Wilja göra för att utvecklas

- Fortsätta att hålla oss uppdaterade på ny forskning och litteratur kring flerspråkighetsutveckling och svenska som andraspråk.
- Fördjupa oss i Skolverkets stödmaterial:
 - "Flera språk i förskolan" - finns på skolverket.se
 - "Flerspråkighet i förskolan" - finns på skolverket.se
 - Tema modersmål, <http://modersmal.skolverket.se/index.php/fif>
- Samarbeta med biblioteket.
- Fortsätta att utveckla vårt förhållnings- och arbetssätt för att främja att barn, föräldrar och pedagoger ser kulturell mångfald som en tillgång, att olikheter berikar.

Wåga & Wiljas plan för modersmålsstöd

Reflektionsfrågor som stöd för pedagogerna

Hur många och vilka språk talas i barngruppen?

Vilka barn talar samma språk?

Finns personal på förskolan som talar barnets språk?

Saknar något barn möjlighet att tala sitt modersmål med någon på förskolan? Hur gör vi då?

Modersmål:

Hur planerar vi för arbetet med modersmålsstödet?

På vilket sätt tar vi upp/ställer vi frågor om modersmålet med familjen?

Vilka är familjens tankar kring användningen av modersmålet?

Vilka är familjens och förskolans bilder av barnets färdigheter i modersmålet samt svenska?

Hur organiserar vi arbetet så att barnet skall få möjlighet att utveckla såväl modersmålet som svenska?

Förhållningssätt:

Hur visar vi att vi legitimerar barnets modersmål?

Hur synliggörs de olika språk som talas i förskolan?

Har vi lika höga förväntningar på de flerspråkiga barnen som på de svensktalande?

Hur arbetar vi med språklig och kulturell mångfald?

På vilka sätt syns det att förskolan är mångkulturell?

Vad vet vi om våra barns kulturer?

Leker vi lekar, sjunger sånger, berättar sagor från olika länder och kulturer?

Finna lekmaterial/läromedel och musik från olika länder och kulturer?

Syns förskolans mångkulturalitet i förskolans matsedel?

Familjernas medskapande:

Hur kan vi bli tydliga i samtalet med familjerna kring barnets språkutveckling och lärande?

Hur kan vi underlätta flerspråkiga barn och familjers inskolning?

Hur kommunicerar vi att familjen kan stödja barnets utveckling i modersmålet?

Om familjen behöver, hur ger vi dem tillgång till information på sitt språk?